

**COMPARATIVE STUDY OF POSTPARTUM QUALITY OF LIFE
BETWEEN PATIENTS HAVING NORMAL VAGINAL DELIVERY
AND CESAREAN SECTION**

MANATCHANOK MANEEIN

**A THESIS SUBMITTED IN PARTIAL FULFILLMENT
OF THE REQUIREMENTS FOR
THE DEGREE OF MASTER OF SCIENCE
(EPIDEMIOLOGY)
FACULTY OF GRADUATE STUDIES
MAHIDOL UNIVERSITY**

2014

Copyright by Mahidol University

COPYRIGHT OF MAHIDOL UNIVERSITY

COMPARATIVE STUDY OF POSTPARTUM QUALITY OF LIFE BETWEEN PATIENTS HAVING NORMAL VAGINAL DELIVERY AND CESAREAN SECTION

MANATCHANOK MANEEIN 5136461 SIEP/M

M.Sc. (EPIDEMIOLOGY)

THESIS ADVISORY COMMITTEE: PRASERT ASSANTACHAI, M.D.,
WEERASAK MUANGPAISAN, M.D., PORNPIMOL RUANGVUTTLERT, M.D.**ABSTRACT**

This research was a prospective cohort study aimed to investigate and compare the postpartum quality of life between normal vaginal delivery patients and those patients delivering by way of the cesarean section. The samples consisted of 176 postpartum patients of the Postpartum Care Unit, Siriraj Hospital, who were divided into three groups based on their delivery method i.e. normal vaginal delivery (n = 59), elective cesarean section (n = 59), and emergency cesarean section (n = 59). Data was collected on the second day and within 4-6 weeks after their delivery. The Maternal Postpartum Quality of Life (MAPP-QOL) of Pamela D. Hill was used as the research instrument. The data were collected during the period from June 2013 – December 2013 and analyzed by the descriptive and inferential statistics, Mann-Whitney U Test, Kruskal Wallis Test, One-way ANOVA, univariate analysis, multivariate analysis, and multiple linear regression.

The study results indicated that the postpartum quality of life on the second day after the delivery of patients having normal vaginal delivery was higher than those receiving emergency cesarean section in terms of the spouse/partner relationship (Mean $\pm$ SD = 24.3 $\pm$ 3.8: 22.9 $\pm$ 3.5), and health and function (Mean $\pm$ SD = 22.4 $\pm$ 3.8: 18.7 $\pm$ 5.2). During the 4-6 weeks after the delivery, the postpartum quality of life of patients that had normal vaginal delivery was higher than those with the emergency cesarean section in terms of economy and society (Mean $\pm$ SD = 25.9 $\pm$ 2.3: 24.9 $\pm$ 2.4), and spouse/partner relationship (Mean $\pm$ SD = 26.5 $\pm$ 2.8: 25.6 $\pm$ 2.8), respectively, with the statistical significance of $p < 0.05$. The variables affecting the postpartum quality of life of patients were the occupation, delivery method, family income, and labor pain.

It was obviously that the delivery method affected the postpartum quality of life of patients. Patients having the normal vaginal delivery had better postpartum quality of life than those with cesarean section. As a result of these finding, it is recommended that the medical staffs should provide their patients with additional knowledge on the benefits of the delivery methods so that the patients can make their best decision.

**KEY WORDS: POSTPARTUM / QUALITY OF LIFE / NORMAL VAGINAL DELIVERY /
CESAREAN SECTION**

การศึกษาเปรียบเทียบคุณภาพชีวิตหญิงหลังคลอดระหว่างการคลอดปกติทางช่องคลอดกับการผ่าตัดคลอด
COMPARATIVE STUDY OF POSTPARTUM QUALITY OF LIFE BETWEEN PATIENTS HAVING
NORMAL VAGINAL DELIVERY AND CESAREAN SECTION

มนัสชนก มณีอินทร์ 5136461 SIEP/M

วท.ม. (วิทยาการระบาด)

คณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์: ประเสริฐ อัสสันตชัย, M.D., พรพิมล เรืองวุฒิเลิศ, M.D.,
วีรศักดิ์ เมืองไพศาล, M.D.

บทคัดย่อ

การศึกษานี้เป็นการศึกษาแบบ Prospective cohort study เพื่อเปรียบเทียบคุณภาพชีวิตหญิงหลังคลอดระหว่างการคลอดปกติทางช่องคลอดกับการผ่าตัดคลอด ในวันที่ 2 และ 4-6 สัปดาห์หลังคลอด กลุ่มตัวอย่างเป็นหญิงหลังคลอดที่แผนกหลังคลอดโรงพยาบาลศิริราช ทั้งหมด 176 ราย แบ่งออกเป็น 3 กลุ่ม ตามวิธีการคลอด คือ การคลอดปกติทางช่องคลอด 59 ราย การเลือกผ่าตัดคลอด 58 ราย และการผ่าตัดคลอดฉุกเฉิน 59 ราย โดยใช้เครื่องมือวัดคุณภาพชีวิตหญิงหลังคลอด (MAPP-QOL) ของ Pamela D. Hill ดำเนินการเก็บข้อมูลในช่วงเดือนมิถุนายน 2556 - ธันวาคม 2556 วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติเชิงพรรณนา กับสถิติเชิงอนุมาน การทดสอบค่ากลางของประชากรสองกลุ่ม กับมากกว่าสองกลุ่ม (Mann-Whitney U Test และ Kruskal Wallis Test) การวิเคราะห์ ความแปรปรวน (ANOVA) การวิเคราะห์ตัวแปรเชิงเดี่ยว (Univariable analysis) และการวิเคราะห์ ตัวแปรพหุ โดยใช้วิธีวิเคราะห์การถดถอยเชิงเส้น (multiple linear regression)

ผลการศึกษาพบว่าคุณภาพชีวิตหญิงหลังคลอดด้วยวิธีการคลอดปกติทางช่องคลอด มีคะแนนคุณภาพชีวิตดีกว่าการผ่าตัดคลอดฉุกเฉิน ในวันที่ 2 หลังคลอด ด้านความสัมพันธ์ของกลุ่มสมรส (Mean $\pm$ SD = 24.3 $\pm$ 3.8:22.9 $\pm$ 3.5) ด้านสุขภาพและการทำงาน (Mean $\pm$ SD = 22.4 $\pm$ 3.8:18.7 $\pm$ 5.2) และที่ 4-6 สัปดาห์หลังคลอด ด้านเศรษฐกิจและสังคม (Mean $\pm$ SD = 25.9 $\pm$ 2.3:24.9 $\pm$ 2.4) ด้านความสัมพันธ์ของกลุ่มสมรส (Mean $\pm$ SD = 26.5 $\pm$ 2.8:25.6 $\pm$ 2.8) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ $p < 0.05$ ตัวแปรที่มีอิทธิพลต่อคุณภาพชีวิตหญิงหลังคลอด คือ การประกอบอาชีพ วิธีการคลอด รายได้ของครอบครัว และความปวด

การศึกษานี้แสดงให้เห็นว่าวิธีการคลอดมีผลต่อคุณภาพชีวิตหญิงหลังคลอดโดยการคลอดปกติทางช่องคลอดจะมีคุณภาพชีวิตที่ดีกว่าการผ่าตัดคลอด แต่การผ่าตัดคลอดทั้งการเลือกผ่าตัดคลอด และการผ่าตัดคลอดฉุกเฉิน ไม่ทำให้คุณภาพชีวิตหญิงหลังคลอดต่างกัน ดังนั้นบุคลากรทางการแพทย์ผู้ดูแลหญิงตั้งครรภ์ควรมีการจัดให้ความรู้เกี่ยวกับผลประโยชน์ต่อมารดาและทารกในแง่ของการคลอดทางช่องคลอด กับการผ่าตัดคลอด เพื่อให้หญิงตั้งครรภ์มีข้อมูลในการเลือกวิธีการคลอดได้อย่างเหมาะสม